

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De singulorum vitiorum natura & descriptione. Cap. XXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

Sap. II, 17

nos excruciant; vel aliter affligimur, ut per que peccauimus, per hæc & puniamur. At si voluntariè pro Deo toleramus, purgamur à peccatis, & coronamur pro patientia & bona voluntate. Si autem inuitè, nihilominus oportet nos puniri vel hîc vel in futuro: & per impatientiam augemus culpam, & per consequens etiam meritum pœnæ.

De singulorum vitiorum natura & descriptione.

CAP. XXIII.

Virtus
quid.

Vitium
quid.

Cap. 9. in
initio.

1. Tim. 1,
17.

NUNC de singulorum vitiorum natura vel descriptione aliqua consideremus, & de remediis quibus curantur; cum virtus aliud non sit quàm vitiorum perfecta curatio, vel carentia vitij, secùdum quod istam materiam respicit. Quia si vitium inordinatus est motus vel affectus naturalis corruptus; eius contrarium virtus est, affectus vel appetitus ordinatus ad id & secundum id, ad quod à bono conditore datus fuit, ut antè patuit in exemplis. Superbia triplex est, ut supra dictum est: cum aut homo plus placet sibi quàm debet, & maiorem se existimat quàm sit in veritate: aut cum aliis placere desiderat & studet amore propriæ gloriæ volens magnus reputari & honorari & laudari: cum soli Deo honor & gloria propriè debeatur, qui solus essentialiter bonus est, & à quo habetur omne bonum. Unde quicquid gloriæ nobis vsurpamus, Deo furamur, imò decipimus nos attribuentes nobis quod non est nostrum: sicut meretrix mentitur se honestam & formosam, cum nō sit. Hęc inanis gloria est, quia vacua veritate & utilitate salutis. Tertia est, cum vult aliis præeminere singularitate glorię vel dominio, prælatione & impe-

imperio, & despicit ceteros & deprimit. Decipitur autem quadrupliciter: vel putans se habere quod non habet, vel plus habere quam habet, aut singulariter præ ceteris habere, aut ex se, vel pro meritis suis habere.

De tribus quæ expellunt vitia.

CAP. XXIII.

TRIA sunt autem quæ vitia à nobis expellunt, & virtutes operantur: scilicet gratia Dei, industria propria, & necessitas. Gratia Dei infundit virtutes: industria cooperatur gratiæ ex libero arbitrio: & necessitas conuertit in virtutem. Sine necessitate sæpe, sed sine gratia nunquam potest esse virtus, & sine liberi arbitrij cōsensu. Quibusdam infundit gratia virtutes cum modico vel nullo labore industriae propriae: licet non sine consensu voluntatis, cum sine consensu voluntatis nullum sit meritum: sicut illis quos præuenit Deus in benedictionibus dulcedinis suæ. Qui de luce, id est, diluculo incipientis ætatis, capacis intelligentiæ vigilauerit ad illam, nō laborabit: assistentem enim foribus suis inueniet illā, id est, gratiam sapientiæ & virtutis. Sic Apostolos & alios quandoque, maximè in primitiua ecclesia legimus repente Spiritu sancto repletos, ad virtutes & dona & diuersa charismata Spiritus sancti attigisse. Gratia excitat voluntatem, & instruit & roborat, vt industria agat ad profectum salutis. Necessitas autem, alia est, cui se homo voluntariè subiicit; vt qui obligat se voto ad obedientiam, castitatem, paupertatem & similia: vel vt vadant ad infideles prædicare: si illis postea euenit aliquid agere vel pati quod libenter euaderent, videntur necessitate cogi, quæ tamen voluntaria est, quia ad hoc sponte

Gratia vt
expellat
vitia.

Sap. 6, 15

Necessitas
vitia fugit.